

Notitie

Ecologische quickscan *Rood voor Rood*-transformatie Waterweg 8 in Beemte en Broekland

Projectnummer: 2013-013 (definitief)
Aantal pagina's: 6

Opdrachtgever:

HCB Vastgoed BV
Laageinderweg 14
3774 TD Kootwijkerbroek

Contactpersoon: De heer H. van den Brink

T 0342 443 344
M 06-22 05 98 01
E hcbrink@solcon.nl

Opdrachtnemer:

EcoNatura - Onderzoek voor Natuur & Landschap
Gewestlaan 45
7431 AJ Diepenveen

Contactpersoon:

Drs. E. van Maanen

T 0570 – 614176
M 06-18969290
E econatura@ziggo.nl
W www.econatura.nl
KVK 55217060

EcoNatura

Onderzoek voor Natuur & Landschap

Science for Nature & People

Vraag- en doelstelling

In verband met een *Rood voor Rood*-transformatie van een voormalige melkveehouderij naar een erf met drie woonkavels aan de Waterweg 8 in Beemte en Broekland (Gemeente Apeldoorn), heeft initiatiefnemer HCB Vastgoed BV uit Kootwijkerbroek (contactpersoon: heer H. van den Brink) gevraagd om een ecologisch onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren. Het betreft een nadere quickscan of 'dubbelcheck' op basis van een eerder ecologisch onderzoek door een ander adviesbureau en de huidige werksituatie, waarbij de oude schuren al grotendeels zijn geopend met dakverwijdering.

Het kader waarbinnen dit onderzoek valt is goedkeuring van het initiatief binnen het bestemmingsplan van de Gemeente Apeldoorn en toetsing aan de *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht* (Omgevingsvergunning of Wabo), specifiek de *Flora- en faunawet* (Ff-wet) als onderdeel. Voor meer informatie over de huidige natuurwetgeving surf naar: <http://www.econatura.nl/ecologisch-onderzoek-en-advies-2/natuurwetgeving-en-natuurbeheer/>

De onderhavige quickscan behelst dus een ecologische actualisering van het plangebied met aanduiding of betrouwbare uitsluiting van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde dieren of planten. Hierbij wordt ook gekeken naar omringend terrein binnen de invloedssfeer (of uitstraling) van de uiteindelijke ontwikkeling.

Resumerend is de doelstelling van dit onderzoek als volgt:

Een ecologisch onderzoek (ecologische quickscan) naar het wel of niet actueel voorkomen van beschermde soorten planten en dieren in het plangebied en binnen de invloedssfeer (onderzoeksgebied) van de beschreven ingreep of ruimtelijke ontwikkeling, conform de Flora- en faunawet.

Werkwijze

Het onderzoek betrof een integraal ecologisch onderzoek naar de aanwezigheid van *vaste rust- en/of verblijfplaatsen* van beschermde planten en dieren conform Artikel 75 van de Flora- en Faunawet. Op (verlaten) boerenerven betreft het vooral de aanwezigheid van de volgende groepen met beschermde of belangwekkende soorten:

- Vaatplanten (indien bijvoorbeeld nutriëntenarme akkerranden of andere geschikte terreindelen aanwezig zijn).
- Amfibieën (bijvoorbeeld mogelijk in schone waterpartijen op het erf of in een tuin).
- Erfvogels (waaronder mogelijk uilen, zwaluwen en/of de huismus).
- Zoogdieren (mogelijk zijn vleermuizen en cultuurvolgende marterachtigen zoals in het bijzonder de vaak in deze situatie voorkomende steenmarter).

Op het erf zijn alle vestigingsmogelijkheden voor beschermde fauna en flora grondig bekeken, waaronder binnenruimten (richels, nissen, stellingen, ondergrondse ruimten, zolders e.d.), daken (bogen, dakbeschot, e.d.), spouwmuren, muurlijsten, nestkasten, waterpartijen (vijvers, drinkbakken), boomgaarden, enz. Het onderzoek naar diersoorten is uitgevoerd op basis van zicht- en hoorwaarneming en sporenonderzoek.

Op 28 augustus 2013 is het plangebied op natuurwaarden onderzocht en vond rond het middaguur onder uitstekende weersomstandigheden plaats (warm en zonnig weer).

Kenschets plangebied en ingreep

Het onderhavige plangebied betreft een voormalige melkveehouderij aan de Waterweg 8 in Beemte en Broekland (gemeente Apeldoorn). In figuur 1 is het onderzoeksgebied afgebakend en laat in vogelvlucht de voormalige situatie zien, in hoge mate overeenkomend met de huidige.

Figuur 1. Afbakening van ecologisch onderzoeksgebied Waterweg 8 op een voormalige melkveehouderij. De getoonde situatie is van enkele jaren geleden.

Voor de huidige situatie is het plangebied als volgt te beschrijven. Op het thans braakliggende erf staan diverse gebouwen en bouwsels, waaronder drie grote stallen voor melkvee en een woonhuis. De drie stallen waren van tamelijk moderne makelij, namelijk van enkelmurige, gladde betonnen en kunststofconstructie en met een 'hermetische' afgeslotenheid. De stallen zijn inmiddels ontruimd en de daken (asbestpanelen) zijn onlangs grotendeels verwijderd. Enkele ruimten daarbinnen zijn echter nog

wel dicht van boven en enigszins geschikt als onderkomen van wilde dieren. Onder de stallen werd drijfmest opgevangen, nu deels nog aanwezig (denk in dit verband ook aan de actuele toename van de loodgrijze malariamug). De muren, stalruimten en daken boden toen het bedrijf nog in werking was vrijwel geen gelegenheid voor de vestiging van beschermde diersoorten. Het woonhuis blijft bestaan als onderdeel van een van de nieuwe woonkavels en wordt thans verbouwd door de nieuwe bewoners. Verder staan er op het thans rommelige terrein nog diverse bouwsels waaronder voedselilo's, een waterbasin, watertanks en een oud vervallen houten schuurtje zonder dak.

In de zuidwesthoek ligt een zeer verruigde fruitboomgaard met oude fruitbomen en een oude moestuin. Het verharde erf is omgeven door bemeste ruigten, soortenarm raaigraslanden en maisakkers. Het onderstaande fotopanelen geven een indruk van onderdelen van het erf in de huidige situatie.

Impressies van het huidige erf met oude veestal, binnenruimte, waterbasin en gebouw na dakverwijdering.

De huidige ontwikkeling betreft de transformatie van een uit bedrijf genomen intensieve melkveehouderij naar een inrichting met drie woonkavels. Hiervoor worden de oude bedrijfspannen gesloopt en verwijderd om plaats te maken voor woonhuizen en tuin- of landschapsarchitectonische inrichting.

Resultaten

Zoals beschrijven onder *Werkwijze* is het erf op het voorkomen van mogelijke beschermde natuurwaarden van boerenerf onderzocht. De bevindingen per soortgroep zijn als volgt:

Beschermde vaatplanten

Het erf in huidige toestand biedt geheel geen groeiplaatsen voor beschermde planten of planten van de Rode Lijst aangezien er sprake is van een zeer hoge bemestingsgraad als erfenis van de intensieve veehouderij. De huidige vegetatie bestaat uit een woekering van zeer voedselrijke ruigten en onkruiden van een verstoorde bouwvoor met dominante groei van gewone brandnetel, melde, nachtschade, distel en perzikkruid.

Amfibieën

Op het terrein liggen enkele waterpartijen waaronder een basin (zie fotopaneel boven) en een met algen dichtgegroeide vijver in de boomgaard. Deze wateren zijn dusdanig onnatuurlijk en vervuild, dat ze geheel niet van betekenis zijn als voortplantingswater van beschermde soorten amfibieën.

Broedende ervogels

Er is gekeken naar de vaste aanwezigheid (nest- en roestplaatsen) van uilen (steenuil en kerkuil), boerenzwaluw, huismus en andere ervogels.

In de grootste stal aan de noordzijde werd slechts in één ruimte een verlaten nest van een boerenzwaluw gevonden. Maar dit nest was al lang buiten gebruik, gezien het gebrek aan verse sporen. Wel foerageren er momenteel veel boerenzwaluwen en andere insectivore ervogels (o.a. witte kwikstaart) over het braakliggende terrein, rijk aan insecten (vliegen en muggen) door de (drijf)mest die er nog ligt. Ook huismussen verblijven in groepjes op het terrein en maken dankbaar gebruik van de verruigde boomgaard.

In dezelfde grote stal, in een ruimte aan de oostzijde met het dak er af, werd een enkele oude braakbal van een keer tijdelijk roestende kerkuil gevonden. Er zijn echter verder geen broed- of andere gebruikssporen van steen- of kerkuilen op het erf aangetroffen op het terrein. De huidige nieuwe bewoners gaven bij navraag aan ook geen uilen op het erf waargenomen te hebben.

In de tussenliggende stal, in een kamer aan de zuidzijde, werd wel een juveniele zwarte roodstaart aangetroffen. Dit gaf aan dat er in de deels afgesloten kamers of stalruimten nog wel broedgelegenheid bestaat voor een enkel broedpaar ervogels (zie verder conclusies en aanbevelingen onder).

Jonge zwarte roodstaart die werd aangetroffen in een van de halfdichte ruimten van een stal, mogelijk uit een nest op het erf.

Zoogdieren

Er zijn geen sporen (latrines, voedselresten) van steenmarters aangetroffen. De gebouwen, deels al gestript van dak en inhoud, bieden geen geschikte dekking of dagrustplaats voor deze alom in de omgeving voorkomende marterachtige. Meer info over de steenmarter:

<http://www.econatura.nl/onderzoek-flora-en-fauna/zoogdieronderzoek/eerste-hulp-bij-steenmarters/>

De habitatongeschiktheid gaat eveneens op voor vleermuizen, waaronder mogelijk de gewone dwergvleermuis en laatvlieger; voor deze soorten ontbreekt het aan toegankelijke en geschikte leefruimten; namelijk vooral klimaatstabiele ruimten in spouwmuren of dakbeschot die niet té warm worden. Volgens de nieuwe bewoners foerageren er wel vleermuizen (hoogstwaarschijnlijk gewone dwergvleermuizen) 'veelvuldig' over het terrein, niet verwonderlijk gezien de eerder voor zangvogels beschreven insectenrijkdom. Maar deze vleermuizen hebben een vaste verblijfplaats elders in de omgeving, en niet in de onderhavige gebouwen die gesloopt gaan worden. Meer over vleermuizen:

<http://www.econatura.nl/onderzoek-flora-en-fauna/zoogdieronderzoek/vleermuisonderzoek/>

Melkruimte, opengebroken daklijsten en boegen, oude schuur en boomgaard

Conclusies en aanbevelingen

Op het erf aan de Waterweg 8 zijn in de huidige situatie geen vaste rust- en/of verblijfplaatsen van beschermde natuurwaarden aangetroffen. De conclusie is dan ook als volgt:

Er zijn op basis van dit onderzoek geen ecologische bezwaren tegen de geplande ontwikkeling en in het licht van de Flora- en faunawet¹ naar voren gekomen.

Wel is zaak om, indien de sloop nog lang gaat duren, voor het nieuwe vogelbroedseizoen (officieel 5 maart 2014) de ruimten van de stallen die nu nog half dicht zijn (dus met dak) af te sluiten, zodat er geen vogels in kunnen gaan broeden. Ook hangt er een enkele nestkast aan de muur van een stal; die dan voortijds verwijderd dient te zijn.

¹ <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/biodiversiteit/planten-en-dieren-beschermen>